

Świątokrzyski

K O M P A S U N I J N Y

**Unia Europejska wspiera
młodych fachowców**

**Jak innowacyjnie zarządzać
instytucją kultury**

Laboratoria GUM
Zielone światło dla inwestycji

**WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU**

życzy
Zespół Funduszy Europejskich
w Świętokrzyskiem

- 4 Aktualności
- 6 Konsultacje zakończone
- 8 COVID-19. Miliony dla służby zdrowia
- 10 Laboratoria GUM. Zielone światło dla inwestycji
- 12 Łącząc pamięć z pojednaniem
Wkrótce otwarcie Mauzoleum Martyrologii
Wsi Polskich w Michniowie
- 15 Jak innowacyjnie zarządzać instytucją kultury
- 18 OZE w przemyśle
- 20 Dzieci pod opieką, rodzice w pracy
- 23 Unia wspiera młodych fachowców
- 25 Rok inny niż wszystkie
- 27 Zapytaj o Fundusze Europejskie
Na najczęściej zadawane pytania
odpowiadają konsultanci PIFE

Wydawca Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Departament Inwestycji i Rozwoju

Redaktor naczelna Anna Rdzanek-Kapsa

Zespół redakcyjny Dorota Fecek, Justyna Gołębiowska-Suchenia,
Dorota Hlebicka-Józefowicz, Anna Jastrzębska, Edyta Malinowska, Agata Niebudek-Śmiech,
Anna Pałys, Iwona Wawrzeńczyk, Kamil Wojtczak

Koordinacja Anna Kucharczyk

Opracowanie graficzne i skład ADAH Advertising Sp. z o.o.

Korekta Zofia Kozik

Zdjęcie na okładce UMWŚ

Zdjęcia Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich
w Michniowie, Anita Skower

Druk Adah Advertising Sp. z o.o.

Nakład 6000 szt.

egzemplarz bezpłatny

ISSN 2450-6559

Komisja Europejska chwali świętokrzyskie RPO

Na koniec września 2020 r. kontraktacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego wynosiła 86 proc., co przekłada się na 1,17 mld euro – takie optymistyczne dane przekazaliśmy Komisji Europejskiej podczas rocznego spotkania, które odbyło się w formule on-line. Mowa była również o walce z pandemią COVID-19 i jej ekonomicznymi skutkami, w tym o projekcie „STOP wirusowi”, który realizuje Urząd Marszałkowski w Kielcach.

– W trudnym roku pandemii zareagowaliśmy szybko i znaleźliśmy sposoby na walkę z nią. Jesteśmy pod wrażeniem wykorzystania przez województwo świętokrzyskie środków dla przedsiębiorców i służby zdrowia przeznaczonych na walkę ze skutkami pandemii COVID-19 – mówił Christopher Todd, dyrektor wydziału do spraw Polski w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej.

Nowoczesna oczyszczalnia już działa w Sędziszowie

Ta inwestycja przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców, umożliwi prowadzenie nowoczesnej i ekologicznej gospodarki ściekowej oraz działalności gospodarczej w sektorze pozarolniczym. W Sędziszowie powstała nowa oczyszczalnia ścieków z procesem oczyszczania biologicznego oraz blisko 11 km kanalizacji sanitarnej. Będzie z niej korzystało 1320 mieszkańców z terenu gminy Sędziszów i Słupia Jędrzejowska. Projekt otrzymał dofinansowanie z UE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego w wysokości ponad 15,7 mln zł.

Opieka dla seniorów i ich rodzin

25 nowych miejsc opieki dla niesamodzielnych seniorów powstało w filii Ośrodka Wsparcia Dziennego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach. Osoby chore mogą liczyć m.in. na pomoc fizjoterapeuty i pielęgniarki. W placówce będą prowadzone dogoterapia, muzykoterapia oraz indywidualne zajęcia logopedyczne, pomagające osobom starszym ćwiczyć mowę. Ponad 3,5 mln zł z funduszy unijnych pokryło wydatki związane z kompleksowym remontem budynku, w którym mieści się ośrodek, i zakupem niezbędnego wyposażenia. Pozwolą na realizację specjalistycznych zajęć, treningów terapeutycznych, spotkań międzypokolenio-

wych oraz warsztatów. Dla ich opiekunów przewidziano wsparcie psychologiczne, warsztaty komunikacji z chorymi i instruktaż prowadzenia opieki w domu nad osobą starszą.

Park Żeromskiego w nowej szacie

Gmina Starachowice od 2018 r. realizuje projekt, dzięki któremu tamtejszy park miejski zmienia swoje oblicze. Prace obejmują modernizację głównych alejek i chodników, budowę tarasu widokowego, oczek wodnych, ścieżki żelaza biegnącej przez teren parku, zjeżdżalni, montaż ławek, leżaków, hamaków, stołów do gier i stojaków rowerowych. Powstanie także rzeźba Stefana Żeromskiego, który jest patronem tego miejsca, i miniamfiteatr, wykonane zostanie oświetlenie, pojawią się punkty sieci Wi-Fi. Projekt przewiduje także odtworzenie układu komunikacyjnego dla pieszych ruchu i rowerowego. Inwestycję współfinansuje Unia Europejska, gmina otrzymała w sumie 3 mln 15 tys. zł wsparcia na ten cel.

Rehabilitacja z dofinansowaniem w Czarnieckiej Górze

Z usług rehabilitacyjnych na najwyższym poziomie będą mogli korzystać pacjenci Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze. Lecznica otrzymała 735 tys. zł dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego. Dzięki temu zrealizuje zaplanowane roboty budowlane

(malowanie, montaż klimatyzacji, modernizacja łazienek) oraz doposaży placówkę w niezbędny sprzęt medyczny. Uda się wygospodarować dodatkowe pomieszczenia przeznaczone na świadczenia usług rehabilitacji ogólnej w zakresie chorób układu kostno-mięśniowego.

Konsultacje zakończone

– Dobrze przygotowana Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ to optymalny punkt wyjścia do opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego na nową unijną perspektywę finansową, w którą wchodzimy od 2021 r. – mówi Andrzej Bętkowski, marszałek województwa świętokrzyskiego, podsumowując etap konsultacji społecznych projektu dokumentu.

Do projektu Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ podczas konsultacji społecznych zgłoszono 929 uwag

Do projektu Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ zgłoszono 929 uwag podczas konsultacji społecznych, które do końca września odbywały się w całym regionie. Dokument przygotowywany jest w dziesięć najbliższych lat, tak aby wyznaczał kierunki rozwoju regionu w powiązaniu ze zbliżającą się nową perspektywą finansową Unii Europejskiej.

– Naszym zadaniem jest stworzenie dokumentu strategicznego, będącego odpowiedzią na wyzwania, którym powinno sprostać województwo świętokrzyskie, by zostały tu stworzone odpowiednie warunki do zrównoważonego, inteligentnego rozwoju we wszystkich istotnych obszarach – podkreśla Andrzej Bętkowski, marszałek województwa świętokrzyskiego.

Uwagi do projektu dokumentu nadeszło 160 podmiotów, głównie przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, partnerów społeczno-gospodarczych, reprezentantów strony rządowej oraz biznesu. Sukcesem procesu przygotowania nowej strategii było zainspirowanie tym tematem młodzieży. Szczególną aktywnością wykazał się Młodzieżowy Sejmik Województwa Świętokrzyskiego, który powołał Komisję ds. prac nad Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+.

– Jestem zbudowany aktywnością wszystkich środowisk, które uczestniczyły w konsultacjach – mówi Andrzej Bętkowski. – Będziemy starali się tak sformułować cele Strategii, żeby dawało to szansę już w trakcie jej realizacji na pewne modyfikacje. Wydarzenia ostatnich miesięcy związane z pandemią koronawirusa pokazują, że nieoczekiwane sytuacje wymagają nadzwyczajnych i szybkich działań.

Ostatecznie spośród zgłoszonych 929 uwag – w przypadku 299 dokonano korekty lub uzupełnienia w zapisach projektu Strategii, zaś 160 – częściowych zmian w projekcie dokumentu. Najwięcej wniosków i postulatów odnosiło się do terytorialnego wymiaru dokumentu. Uwagi dotyczyły przede wszystkim dołączenia gmin do wyznaczonych w projekcie Obszarów Strategicznej Interwencji. Ostatecznie do Obszaru Strategicznej Interwencji Obszar Uzdrawiskowy dołączono gminę Pińczów, do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sandomierz – gminę Dwikozy, zaś do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy gminy: Mirzec, Brody, Kunów, Suchedniów, Bałtów i Ćmielów. W Strategii zawarty zostanie również zapis o tym, że zawiązane partnerstwa samorządów terytorialnych mogą być podstawą dla wykorzystania środków

Projekt Strategii konsultowany był z przedstawicielami jst, partnerami społeczno-gospodarczymi, reprezentantami strony rządowej i biznesu

zewnątrznych w kolejnych latach w ramach różnych instrumentów współpracy terytorialnej.

Marszałek Bętkowski dodaje, że wiele uwag zgłoszonych do projektu Strategii dotyczyło gospodarki, środowiska, polityki społecznej, edukacji, energetyki, infrastruktury i transportu, kultury, turystyki oraz zdrowia. Strategia ma być odpowiedzią samorządu województwa świętokrzyskiego na wyzwania, przed którymi stoi region, i zawierać spójny plan działania, uwzględniający możliwości wykorzystania Funduszy Unijnych do 2030 r.

Warto przypomnieć, że w pracach nad Strategią określone zostały trzy cele strategiczne rozwoju województwa świętokrzyskiego: inteligentna gospodarka i aktywni ludzie, przyjazny dla środowiska i czysty region, wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi. Bardzo duży nacisk położony został na gospodarkę, przede wszystkim na zwiększenie jej konkurencyjności i innowacyjności.

– Kluczowym projektem, z którym wiążemy ogromne nadzieje, jest budowa, przy wsparciu środków unijnych, kampusu laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar – mówi marszałek Bętkowski. – W dokumencie podkreślono także wagę takich projektów, jak strefa inwestycyjna w Obicach, budowa dróg ekspresowych, czy wsparcie dla turystyki uzdrowiskowej i prozdrowotnej. Priorytetem naszych działań na najbliższe dziesięć lat powinna

być także poprawa jakości i ochrona środowiska. Nasz region stoi również przed poważnymi wyzwaniami demograficznymi – musimy odpowiedzieć sobie na pytanie, co zrobić, by zatrzymać młodych ludzi w regionie, a tych, którzy wyjechali, zachęcić do powrotu. Możemy to osiągnąć tylko poprzez podniesienie jakości życia. Nasze zamierzenia są bardzo ambitne i tylko dobrze napisaną oraz spójną Strategią możemy do nich przekonać Unię Europejską. Przyjęcie Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ przez Sejmik planowane jest na pierwszy kwartał przyszłego roku. – Kluczowym projektem, z którym wiążemy ogromne nadzieje, jest budowa, przy wsparciu środków unijnych, kampusu laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar – mówi marszałek Bętkowski. – W dokumencie podkreślono także wagę takich projektów, jak strefa inwestycyjna w Obicach, budowa dróg ekspresowych, czy wsparcie dla turystyki uzdrowiskowej i prozdrowotnej. Priorytetem naszych działań na najbliższe dziesięć lat powinna być także poprawa jakości i ochrona środowiska. Przyjęcie Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ przez Sejmik planowane jest na pierwszy kwartał przyszłego roku.

Agata Niebudek-Śmiech

Andrzej Bętkowski **marszałek województwa świętokrzyskiego:**

Nasz region stoi przed poważnymi wyzwaniami demograficznymi – musimy odpowiedzieć sobie na pytanie, co zrobić, by zatrzymać młodych ludzi w regionie, a tych, którzy wyjechali, zachęcić do powrotu. Możemy to osiągnąć tylko poprzez podniesienie jakości życia. Nasze zamierzenia są bardzo ambitne i tylko dobrze napisaną oraz spójną Strategią możemy do nich przekonać Unię Europejską.

COVID-19. Miliony dla służby zdrowia

Skutecznie diagnozować i leczyć zarażonych koronawirusem, podnosić w trudnych czasach pandemii poziom bezpieczeństwa pacjentów i personelu szpitali, zapewnić lekarzom nowoczesny sprzęt – takie wyzwania stoją dziś przed służbą zdrowia. W zmierzeniu się z nimi z pomocą przychodzi Fundusze Unijne.

Dzięki dofinansowaniu z Unii Europejskiej kupujemy sprzęt do laboratoriów wykonujących testy na COVID-19

49 mln 845 tys. zł – taka jest wartość świętokrzyskiej tarczy dla służby zdrowia, która – za zgodą Komisji Europejskiej – została wygospodarowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i w całości przeznaczona na wsparcie wszystkich szpitali powiatowych oraz wojewódzkich z naszego regionu, które pracują na pierwszej linii frontu walki z pandemią koronawirusa. Wiosną, gdy tylko wybuchła pandemia, pieniądze te zostały zabezpieczone w ramach Działania 7.3 Infrastruktura Zdrowotna i Społeczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 i przeznaczone na rozszerzenie zakresów rzeczowych projektów już realizowanych przez świętokrzyskie lecznice. Dzięki temu, bez ogłaszania nowych konkursów, a co za tym idzie – przechodzenia przez długotrwałą procedurę naborów, niezbędny sprzęt medyczny oraz środki ochrony osobistej szybko trafiły do wszystkich lecznic. Z Funduszy Unijnych przeprowadzono także niezbędne prace remontowe, które podnoszą poziom bezpieczeństwa oraz wyposażono laboratoria do diagnostyki COVID-19.

Ostatnie, październikowe decyzje Zarządu Województwa Świętokrzyskiego dotyczyły utworzenia w szpitalach tzw. stref buforowych, na które przeznaczono kwotę unijnego wsparcia w wysokości 6,4 mln zł. To niezbędne zabezpieczenia, dzięki którym można skutecznie izolować chorych z podejrzeniem lub stwierdzonym koronawirusem. Ich tworzenie ma służyć temu, by oprócz szpitali jednoimiennych, także pozostałe placówki mogły zapewniać hospitalizację osób z koronawirusem. Tak będzie w przypadku Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Kielcach, Świętokrzyskiego Centrum Onkologii, Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Czerwonej Górze oraz lecznic we Włoszczowie, Sandomierzu, Opatowie, Ostrowcu Świętokrzyskim, Starachowicach, Staszowie i Pińczowie. Natomiast w lecznicy w Busku-Zdroju przewidziano budowę łazienek w strefie izolacji, prace budowlane będą prowadzone również w ZOZ w Końskich.

– W czasie epidemii ludziom nie przestały zagrażać zawały serca, udary mózgu, nowotwory i inne choroby, dlatego tak ważne jest, by wydzielić we wszystkich świętokrzyskich lecznicach strefy dla pacjentów chorych na COVID 19 lub z podejrzeniem zarażenia. Dzięki temu będzie można chronić część „białą” szpitali – mówi Andrzej Bętkowski, marszałek województwa świętokrzyskiego.

„Covidową” pomoc w ostatnich tygodniach otrzymało także Świętokrzyskie Centrum Onkologii, które za kwotę 600 tys. zł zakupi trzy aparaty USG do diagnostyki zmian śródmiąższowych w opłucnej i innych narządach, powstałych w wyniku przebiegu COVID - 19 oraz aparat do wykonywania testów molekularnych (PCR) – w kierunku diagnostyki koronawirusa. – Aparaty USG zostaną umieszczone w Klinice Chirurgii Onkologicznej, Onkologii oraz Hematologii, gdzie przygotowane są łóżka dla pacjentów onkologicznych, u których zostało stwierdzone zakażenie wirusem SARS-CoV-2. Urządzenie do wykonywania testów molekularnych w kierunku SARS-CoV-2 trafi do Laboratorium Wirusologii Molekularnej ŚCO – informuje prof. Marcin Pasiarski, kierownik Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚCO.

Natomiast Świętokrzyskie Centrum Matki i Noworodka – Szpital Specjalistyczny w Kielcach otrzymało

Blisko 50 mln zł - taka jest wartość świętokrzyskiej tarczy dla służby zdrowia, która – za zgodą Komisji Europejskiej - została wygospodarowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

1 mln 32 tys. zł na zakup nowoczesnego aparatu USG za kwotę 350 tys. zł na własne potrzeby oraz sprzętu medycznego o wartości ponad 1 mln zł, który udostępni Szpitalowi Świętego Aleksandra w Kielcach.

– Przeznaczamy kolejne unijne środki na wspieranie placówek służby zdrowia, bowiem szybkie działania związane z walką z COVID-19 są naszym priorytetem – podkreśla wicemarszałek województwa świętokrzyskiego – Marek Bogusławski.

W połowie listopada Zarząd Województwa Świętokrzyskiego przyjął uchwałę o przekazaniu 1 mln zł Regionalnemu Centrum Naukowo-Technologicznego w Podzamczu na zakup aparatury do laboratorium wykonującego testy na COVID-19. Dzięki zastrzykowi unijnych środków pracownia wzbogaci się o aparaty do automatycznej izolacji oraz REAL-TIME PCR, lodówki laboratoryjne, zamrażarki.

– To umożliwi poszerzenie naszej działalności i podniesienie jakości pracy. Od początku powstania laboratorium wykonaliśmy 70 tys. testów na COVID-19, dziennie jesteśmy w stanie przeprowadzić ich od 1000 do 1100. Pracujemy na trzy zmiany, całą siłę i moc kierując na walkę z koronawirusem - mówi Łukasz Madej, koordynator laboratorium covidowego w Podzamczu.

Sprzęt medyczny (m.in. respirator z wózkiem, aparaty EKG, pompy infuzyjne, defibrylatory, kardiomonytory, koncentratory tlenu i pulsoksymetry) trafi także do Uzdrowskiego Szpitala Kompleksowej Rehabilitacji Krystyna w Busku-Zdroju, który od połowy listopada pełni funkcję lecznicy zakaźnej i przyjmuje chorych na COVID-19. Na doposażenie w niezbędny

do tego celu sprzęt placówka otrzymała z Funduszy Unijnych 1 mln 195 tys. zł.

– Pandemia nie zwalnia, chorych przybywa. Musimy podejmować szybkie decyzje i wspierać medyków w walce z koronawirusem. Na ten cel w sposób maksymalny chcemy wykorzystać środki z Regionalnego Programu Operacyjnego – podsumowuje Andrzej Bętkowski, marszałek województwa świętokrzyskiego.

Agata Niebudek-Śmiech

Dofinansowanie ze środków unijnych wysokości 49 mln 845 tys. zł w ramach puli EFRR, przeznaczonej na walkę z COVID-19, otrzymały 22 placówki służby zdrowia z regionu świętokrzyskiego. Wsparcie to zostało przeznaczone na zakup sprzętu medycznego, środków ochrony osobistej i prace remontowe. Dofinansowano również utworzenie trzech laboratoriów do diagnostyki COVID-19 w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Kielcach, Świętokrzyskim Centrum Onkologii i Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Czerwonej Górze. Za zgodą Komisji Europejskiej w tej ostatniej lecznicy zwiększono również o kwotę 9,7 mln zł finansowanie projektu budowy Kliniki Chorób Płuc w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. św. Rafała w Czerwonej Górze, co jest elementem przygotowania tej placówki medycznej do walki z COVID w dłuższym czasie.

Laboratoria GUM. Zielone światło dla inwestycji

Zielone światło dla jednego z najważniejszych przedsięwzięć w naszym regionie – budowy laboratoriów Głównego Urzędu Miar u zbiegu ulic Wrzosowej i ks. J. Popiełuszki w Kielcach. Po zwiększeniu unijnego dofinansowania na projekt możliwe było rozstrzygnięcie przetargu na tę inwestycję.

GUM otrzymał dodatkowe unijne wsparcie w wysokości 25,5 mln zł. Porozumienie w tej sprawie podpisano w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii

Sześć nowoczesnych laboratoriów badawczo-pomiarowych wyposażonych w specjalistyczny sprzęt i aparaturę, pięć sal wdrożeniowo-dydaktycznych, zaplecze administracyjne i techniczne. A wszystko to na trzech kondygnacjach nadziemnych i jednej podziemnej, zajmujących powierzchnię prawie 14 tys. m kw. Tak w liczbach przedstawia się projekt Świętokrzyskiego Kampusu Laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar, którego pierwszy etap ma być zrealizowany do końca 2023 r.

– Ten projekt to kluczowe dla regionu przedsięwzięcie, z którym wiążemy ogromne nadzieje, szczególnie w sferze tak potrzebnych dla naszej gospodarki przedsięwzięć innowacyjnych – mówi marszałek województwa świętokrzyskiego Andrzej Bętkowski. Wicemarszałek Renata Janik nie ma wątpliwości, że będzie to koło zamachowe rozwoju regionu święto-

krzyskiego. – Laboratoria GUM mają stać się centrum polskiej metrologii, to także miejsca pracy dla kadry laboratoryjnej, technicznej i naukowców oraz szansa na zatrzymanie niepokojącego zjawiska odpływu z regionu młodych, wykształconych ludzi – dodaje.

Ogólna wartość projektu Głównego Urzędu Miar i konsorcjanta, którym jest Politechnika Świętokrzyska, to 188 mln 821 tys. zł. Unijne dofinansowanie na jego realizację zostało zwiększone, dzięki zgodzie Komisji Europejskiej, o 25,5 mln zł do 165 mln zł. Było to konieczne, ponieważ oferty, które napłynęły na przetarg, przewyższały pierwotną kwotę przeznaczoną na inwestycję. Zwiększenie wartości projektu i podpisanie nowego porozumienia z GUM, pozwoliło na rozstrzygnięcie przetargu, co otwiera drogę do rychłej realizacji tej ważnej dla regionu inwestycji.

cji. Laboratoria GUM staną się miejscem, gdzie spotkać się będą nie tylko środowiska badawcze i naukowe, ale również przedstawiciele przemysłu oraz biznesu. W tym miejscu wspierana będzie także wynalazczość i innowacyjność oraz prowadzona działalność dydaktyczna.

Projekt realizowany będzie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 w ramach Działania 1.1 Wsparcie Infrastruktury B+R, Oś Priorytetowa I – Innowacja i Nauka.

Agata Niebudek-Śmiech

Laboratoria, sale wdrożeniowe oraz zaplecze administracyjno-Techniczne zostaną rozlokowane na prawie 14 tys. m kw.

Pierwszy etap budowy Laboratoriów GUM ma być zrealizowany do końca 2023 r.

Łącząc pamięć z pojednaniem

Wpływowy międzynarodowy serwis architektoniczny Dezeen.com napisał o Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie, że jest to jeden z naciekawszych kulturalnych projektów architektonicznych na świecie. Zdążył już otrzymać prestiżową nagrodę European Property Awards w kategorii Public Service Architecture. Wkrótce o wyjątkowości tego miejsca przekonamy się wszyscy – otwarcie muzeum dla zwiedzających zaplanowano na początek 2021 r.

MUZEUM – POMNIK PAMIĘCI

Michniów jest symbolem pacyfikacji i represji, jakie podczas II wojny światowej i okupacji dotknęły mieszkańców polskich wsi. 12 i 13 lipca 1943 r. Niemcy zamordowali tam 204 osoby, w tym kobiety i dzieci, najmłodsze miało zaledwie 9 dni. Wieś została ograbiona i doszczętnie spalona. Zabroniono odbudowy i uprawiania pól. Był to odwet za pomoc, jakiej mieszkańcy Michniowa udzielili oddziałom partyzanckim oraz za ich przynależność do Armii Krajowej i Batalionów Chłopskich. Szczątki zamordowanych spoczywają w zbioro-

wej mogile, na której zaraz po wojnie postawiono kamienną tablicę z nazwiskami ofiar.

DRAMATURGIA I EKSPRESJA

Pełne symboli jest również budowane w Michniowie muzeum. Nośnikiem treści są tu zarówno ekspozycja jak i same materiały wykorzystane w architekturze: beton, drewno i czarna stal. Oddziałują na wszystkie zmysły – betonowe ściany posłużą do wyświetlania projekcji multimedialnych, wewnątrz wypełni charakterystyczny zapach szerniałych, spalonych i zaimpre-

Wybudowane w Michniowie muzeum jest pełne ekspresji i dramaturgii

Front bryły mauzoleum przybrał symboliczną formę domu-chaty

gnowanych desek. Odzyskane ze starych chat i stodół drewno wykorzystano do wykończenia wielkich, nieregularnych, rzeźbiarskich form, które będą stały częścią ekspozycji. Ta zajmie powierzchnię 1700 m² i pokaże poszczególne etapy pacyfikacji. Kolejne 270 m² zajmą wystawy czasowe. Przesuwne ściany pozwolą dostosowywać kubaturę pomieszczenia do aktualnych potrzeb.

Całości dopełni – słyszana w całym budynku – muzyka, skomponowana przez Tomasza Wirackiego. Ekspozycja będzie bardzo nowoczesna – projektanci wykorzystali m.in. ekrany, projektory i panele dotykowe. Jednym z elementów scenografii stanie się blacha z czarnej stali z nadrukami, prezentującymi historię pacyfikacji.

NIEZWYKŁA FORMA

Narracja historyczna muzealnej wystawy i scenografii jest spójna z samą bryłą architektoniczną muzeum. To oryginalny monolit zbudowany z pięciu zamkniętych i sześciu otwartych segmentów, poprzecinanych pęknięciami, przez które do wnętrza dostaje się światło słoneczne. Kolejne elementy celowo poddawane są stopniowej degradacji, rozpadowi, aż do skruszenia w piach i żwir. Front przybrał symboliczną formę domu-chaty. Formę pełną ekspresji i dramaturgii. To dzieło architektów z Pracowni Nizio Design International, która w 2009 r. wygrała konkurs Muzeum Wsi Kieleckiej na realizację tej inwestycji. Pracownia odpowiada za cały projekt architektoniczny, wnętrza i zagospodarowanie terenu.

Budowa muzeum, rozpoczęta w 2010 r., już się zakończyła. Trwają jeszcze prace związane z ekspozycją i scenografią, tworzeniem merytorycznych treści, regulacją praw autorskich i licencji. W uroczystym otwarciu Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie, które miało odbyć się w listopadzie 2020 r., przeszkodziła pandemia. Najprawdopodobniej jednak pierwsi zwiedzający będą mogli obejrzeć wystawę już na początku 2021 r.

Anna Rdzanek-Kapsa

Segmenty poprzecinane pęknięciami celowo poddawane są stopniowej degradacji

Przy projektowaniu ekspozycji wykorzystano m.in. ekrany, projektory i panele dotykowe

Jak innowacyjnie zarządzać instytucją kultury

Jak zapewnić trwałość i zwiększyć efektywność projektów z sektora dziedzictwa kulturowego? Jak korzystać w tym zakresie z dobrych praktyk innych europejskich regionów? Rozmawiamy o tym z Moniką Majchrzyk, dyrektorką Zamku Królewskiego w Chęcinach, który jest jednym z partnerów międzynarodowego projektu KEEP ON.

Staramy się odpowiadać na potrzeby gości i tak różnicować ofertę, aby każdy znalazł coś dla siebie – podkreśla Monika Majchrzyk, Dyrektorka Zamku Królewskiego w Chęcinach

Zarządzany przez Panią Zamek Królewski w Chęcinach został zauważony i doceniony jako dobry przykład innowacyjnego modelu zarządzania instytucją kultury. Na czym model ten polega?

Monika Majchrzyk, dyrektorka Zamku Królewskiego w Chęcinach (MM) – Strategia zarządzania Zamkiem Królewskim w Chęcinach jest oparta w dużej mierze na współpracy z organem prowadzącym – Gminą i Miastem Chęciny. Mamy wspólny cel: odpowiadać na potrzeby odwiedzających nas gości i tak różnicować ofertę, aby każdy znalazł coś dla siebie. Chcemy, by turyści cieszyli się z pobytu na ziemi chęcińskiej, odkrywali nasze tradycje i wartości patriotyczne, historyczne i kulturowe. Budując strategię promocyjną, staramy się śle-

dzić bieżące trendy w branży, podpatrujemy, uczymy się i wprowadzamy ciekawe rozwiązania. Rezultatem jest wysoki standard usług turystycznych, oferowanych w przyjaznej i przystępnej dla każdego formule.

Co wyróżnia Zamek Królewski w Chęcinach na tle innych, podobnych obiektów w regionie? W jakim stopniu Fundusze Europejskie wpłynęły na trwałe i samowystarczalne funkcjonowanie zamku jako instytucji kultury?

MM – Kluczowym elementem jest realizowanie rozbudowanej strategii promocyjnej, która daje nam trwałą przewagę konkurencyjną. Udaje nam się tworzyć atmosferę przyjazną ruchowi turystycznemu.

Jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych, ale nie zapominamy o tradycyjnych kanałach marketingowych. Organizujemy spersonalizowane akcje promocyjne, kierowane do poszczególnych grup społecznych, jak np. uczniowie, seniorzy, rodziny. Posiadamy ciekawą ofertę zwiedzania zamku, którą dostosowujemy do pór roku, rodzaju turystów czy bieżących wydarzeń. Magnetysem przyciągającym turystów są imprezy tematyczne, w szczególności cykliczne, takie jak np. „Noce na Zamku” czy organizowane we współpracy z Zabytkową Kamienicą „Niemczówka” wydarzenie pn. „Zwiedzanie z Panem Wołodyjowskim po zmroku”. Nie ustajemy w wysiłkach, by oferta turystyczna Zamku Królewskiego w Chęcinach była stale wzbogacana o nowe atrakcje, dlatego zawsze jesteśmy otwarci na ciekawe pomysły. Do osiągnięcia sukcesu turystycznego z pewnością przyczyniła się realizacja wielomilionowego projektu, prowadzonego przez Gminę i Miasto Chęciny, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach którego przeprowadzona została kompleksowa rewitalizacja zamku oraz wzgórze zamkowe. Dane statystyczne jasno pokazują, że po renowacji Zamek odwiedza zdecydowanie liczniejsza grupa turystów. Dzięki temu możliwe jest samofinansowanie.

Obecność turystów na Zamku przekłada się na dobry wynik finansowy placówki

Partnerzy projektu KEEP ON przedstawiają różne rozwiązania w zakresie finansowania instytucji kultury. Jakimi dobrymi praktykami Państwo moglibyście się z nami podzielić?

MM - Uszyta na miarę promocja spowodowała bardzo wymierne efekty ekonomiczne. Zamek postrzegany jest jako jeden z najciekawszych i najbardziej rozpoznawalnych obiektów na turystycznej mapie naszego regionu i kraju, przyciąga każdego roku tłumy turystów oraz sympatyków archeologii i historii. W dużej mierze przyczyniła się do tego realizacja projektu pn. „Zamek Królewski w Chęcinach historycznym miejscem mocy Ziemi Świętokrzyskiej – kompleksowe zagospodarowanie Wzgórza Zamkowego” i organizacja ponadregionalnego wydarzenia „Oblężenie chęcińskiej warowni”. Dobra współpraca z gminą pozwala na efektywną gospodarkę finansową. Oczywiście szukamy dodatkowych, zewnętrznych źródeł finansowania naszej działalności, np. dotacji celowych, by stale dostosowywać infrastrukturę zamku i jego otoczenie do zmieniających się warunków gospodarczych i wymagań turystów.

Rok 2020 jest rokiem szczególnym, niestety, głównie z powodu zagrożenia epidemicznego, które dotknęło cały świat. Wiele sektorów zmagają się z obostrzeniami, które wymuszają diametralne zmiany w prowadzonej działalności. W jakim stopniu odczuwalne są dla Państwa skutki pandemii COVID-19?

MM – Pandemia jest ogromnym wyzwaniem dla wszystkich, w tym dla bardzo dotkniętej problemem branży turystycznej. Stale monitorujemy komunikaty Ministerstwa Zdrowia i na bieżąco aktualizujemy wytyczne, dotyczące przestrzegania zasad bezpieczeństwa na zamku, działamy zgodnie z obowiązującymi zaleceniami. Od 12 marca do 16 maja 2020 r. nie realizowaliśmy usług turystycznych. Gdy ruch turystyczny został wznowiony, wprowadziliśmy szereg rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo zarówno pracownikom, jak i turystom. Wprowadziliśmy zwiedzanie jednokierunkowe, a w przestrzeniach zamkniętych turyści byli zobowiązani do zastrzeżenia ust i nosa. Ogólnodostępne były

środki do dezynfekcji rąk. Turyści byli informowani o obowiązku zachowania wymaganej odległości. Preferowaliśmy bezdotykowe formy płatności. Również pracownicy zamku zobowiązani zostali do zasłaniania nosa i twarzy maseczką lub przyłbicą, stosowania rękawiczek jednorazowych, regularnej dezynfekcji rąk oraz zachowania odpowiedniego dystansu.

W wyniku stopniowego poluzowania obostrzeń sanitarnych w maju i czerwcu ruch turystyczny sukcesywnie rósł, by w kolejnych miesiącach osiągnąć wartości nawet wyższe niż notowane w analogicznym okresie rok wcześniej. Szczególnie dużo mieliśmy turystów indywidualnych i rodzin. Zamek, ze względu na plenerowy charakter był miejscem, gdzie turyści chętniej przebywali w okresie COVID-19. Od 7 listopada znów jesteśmy zamknięci dla ruchu turystycznego. Oczywiście nie oznacza to dla nas wstrzymania działań. Na zamku przeprowadzane są drobne prace konserwatorskie, przygotowujemy ofertę na następne miesiące. Pracujemy np. nad ręcznym wykonaniem ciekawych pamiątek z pobytu na zamku i konserwujemy eksponaty. Jesteśmy aktywni w internecie. Już niedługo nasi odbiorcy będą mogli zobaczyć kolejną serię postów, związaną ze zwiedzaniem naszych obiektów on-line.

KEEP ON to międzynarodowy projekt, w ramach którego partnerzy prezentują sprawdzone rozwiązania dotyczące sektora kultury. Czy któreś z nich wzbudziło Państwa zainteresowanie i dostrzegacie możliwość wdrożenia go u siebie?

MM – Śledzimy bieżące trendy w turystyce. Analizujemy ciekawe rozwiązania, zaprezentowane przez partnerów projektu KEEP ON. Każdy z nich prezentuje ciekawe praktyki, które idealnie wpisują się w realia danego kraju z punktu widzenia jego kulturowości, uwarunkowań środowiskowych jak i normatywnych. Ciekawe rozwiązania prezentuje Grecja, gdzie każdego lata gmina Kavala od 1957 r. organizuje festiwal Filippi, który przyciąga tysiące zagranicznych i greckich turystów. Takie działania stanowią koło zamachowe rozwoju generując dochody, a te z kolei służą dalszej ochronie zabytków i dziedzictwa kulturowego. Innym przykładem jest Chorwacja, która postawiła na wzmocnienie poczucia dumy i tożsamości wśród mieszkańców Dubrownika, zapewniając swobodny dostęp do miejsc dziedzictwa kulturowego. Kolejnym – Wielka Brytania, gdzie The National Trust, największa w Europie organizacja charytatywna, opracowała model mikrowolontariatu. Przykładów jest wiele, dlatego moż-

Zamek postrzegany jest jako jeden z najciekawszych i najbardziej rozpoznawalnych obiektów na turystycznej mapie naszego regionu i kraju

na czerpać z bogatego doświadczenia kolegów z branży turystycznej, bo jak już wspomniałam, jesteśmy otwarci na innowacje i współpracę.

Zapytam jeszcze o plany na dalszy rozwój Zamku Królewskiego w Chęcinach.

MM – Zamek Królewski stał się dumną wizytówką naszego regionu, zauważanym również przez gości zagranicznych, w szczególności z Europy. Cały czas dążymy do tego, by turyści nie tylko polecali nas innym, ale też, by z przyjemnością do nas wracali. Obecność turystów na Zamku przekłada się po prostu na dobry wynik finansowy. Dlatego ciągle polepszamy infrastrukturę na Zamku, dbamy o wzgórze zamkowe i jego otoczenie. Szukamy możliwości finansowania kolejnych działań ze źródeł zewnętrznych, krajowych i zagranicznych. Chcielibyśmy przeprowadzić kolejny etap prac związanych z zabezpieczeniem murów na zamku, zmodernizowaniem zaplecza socjalnego dla pracowników czy wzbogaceniem oferty turystycznej o nowe atrakcje. W nowym sezonie przygotowujemy się, między innymi, do organizowania ślubów plenerowych na zamku oraz innych wydarzeń okolicznościowych.

Pragniemy, by duch historii i niezapomniane wrażenia z pobytu na naszym zamku pozostawały z naszymi turystami na długo.

*Rozmawiała
Liliana Krężołek*

Przemysł wykorzystuje odnawialne źródła energii

Czy polski przemysł przejdzie na energię odnawialną? Pewnie jeszcze nie w najbliższym czasie. Ale w dłuższej perspektywie będzie to opłacalne. Nie tylko ze względów finansowych, ale też środowiskowych i społecznych. Coraz więcej firm chce dołożyć swoją cegiełkę do minimalizowania negatywnych zmian klimatu. Na zwiększaniu niezależności energetycznej sektora przemysłu zależy także Unii Europejskiej. W ramach programu Interreg Europe realizowany jest projekt, który wypracowuje dobre praktyki i promuje OZE.

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Końskich do budowy instalacji fotowoltaicznej wykorzystało teren, który do tej pory był beзуżyteczny i generował koszty

Chodzi o projekt RESINDUSTRY „Polityki w zakresie odnawialnych źródeł energii w przemyśle”. W naszym regionie realizowany jest przez Oddział ds. Promocji Gospodarczej Regionu działające w Oddziale ds. Promocji Gospodarczej Regionu w Departamencie Inwestycji i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego. Partnerzy tego przedsięwzięcia wymieniają się doświadczeniami i dzielą wiedzę, by wypracować rozwiązania, które pozwolą europejskiemu przemysłowi obniżyć koszty zużywanej energii i stać się bardziej konkurencyjnym. To jeden z mechanizmów pobudzania OZE w przemyśle, inwestowania w nie, bowiem koszty finansowe i środowiskowe pozyskiwania paliw kopalnych są coraz wyższe. Finanse to jedno, ale coraz większa jest również presja społeczna na zwiększanie udziału zielonej energii w miksie energetycznym.

W Świętokrzyskiem mamy już przykłady dobrych praktyk w tym względzie. Jednym z nich jest Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Końskich. Powstała w 1994 r. firma świadczy usługi komunalne na rzecz miesz-

kańców miasta i gminy w zakresie transportu i składowania odpadów. Dbą o utrzymanie zimą i latem dróg oraz chodników, pielęgnację zieleni i zagospodarowanie rynku miejskiego. Spółka, by zaoszczędzić na kosztach energii elektrycznej zużywanej w zakładzie odpadów komunalnych, zbudowała w 2019 r. instalację fotowoltaiczną. Umieściła ją nietypowo, bo na czaszy zrehabilitowanej kwatery składowiskowej, czyli... górze śmieci. Wykorzystała teren, który do tej pory był beзуżyteczny i generował koszty w postaci podatku od nieruchomości.

Spółka sfinansowała inwestycję z kilku źródeł: otrzymała ponad 1,1 mln zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, w ramach Działania 3.1. Wytwarzanie i dystrybucja energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych" oś 3 Efektywna i zielona energia, pożyczkę w wysokości ponad 1,2 mln zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a ponad 63,3 tys. zł dołożyła z własnego budżetu.

Piotr Gałucha

Dzieci pod opieką, rodzice w pracy

Więcej miejsc w świętokrzyskich żłobkach i pokrycie kosztów ponoszonych przez rodziców na zapewnienie opieki nad swoimi najmłodszymi dziećmi – to główne cele kilkudziesięciu projektów „żłobkowych”, które zostały dofinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014–2020 w ciągu ostatnich czterech lat. Dzięki blisko 51 mln zł unijnego wsparcia w licznych miejscowościach naszego regionu powstały nowe żłobki, kluby dziecięce, a wielu rodziców dostało pieniądze na zatrudnienie niani lub sfinansowanie pobytu dziecka w placówce.

Przebudowany i świetnie wyposażony żłobek w Piekoszowie cieszy rodziców. Dzieci mogą uczestniczyć m.in. w zajęciach z logopedą i psychologiem

Efektom unijnego wsparcia jest powstanie w woj. świętokrzyskim tysiąca stu dodatkowych miejsc opieki nad najmłodszymi dziećmi. Ponad 1,6 tys. rodziców, głównie mam, mogło dzięki temu wrócić do pracy. Nowe żłobki zostały uruchomione najczęściej w wyniku połączenia budowy placówek, finansowanego z rządowego programu Maluch+, oraz adaptacji i zakupów wyposażenia z unijnych środków pochodzących z RPO WŚ. Takie miejsca opieki powstały lub powstaną m.in. w Mniowie, Krasocinie, Działoszycach, Klimontowie, Kobyłanach, Kostomłotach Drugich oraz w Kazimierzy Wielkiej. Swoją ofertę o nowe miejsca dla dzieci rozszerzyły żłobki działające m.in. w Kielcach, Jędrzejowie, Starachowicach oraz w Piekoszowie.

Dla przykładu: w przebudowanym gminnym żłobku w Piekoszowie powstało 26 dodatkowych miejsc, m.in. dzięki realizacji projektu „Bezpieczne dzieci – szczęśliwi rodzice”. Z pieniędzy unijnych zostały kupione meble i zabawki do dwóch sal dydaktycznych, wykonano instalację i uruchomiono wyposażenie kuchni i jadalni, a także utworzono nowoczesny plac zabaw przy żłobku. Opiekunki prowadzą dodatkowe zajęcia dla dzieci w formie zabaw plastycznych, muzycznych i ruchowych. W ramach projektu odbywają się także spotkania z logopedą oraz psychologiem.

– Dzięki takim przedsięwzięciom dla rodziców maluchów otwierają się nowe możliwości. Młode mamy mogą być spokojne, bo ich dzieci znajdują w tym żłobku

świetną opiekę – mówiła Renata Janik, wicemarszałek województwa świętokrzyskiego podczas uroczystości otwarcia nowych sal żłobka w Piekoszowie w styczniu 2020 r.

Efektami kilkumiesięcznych prac przy rozbudowie placówki zachwyceni byli rodzice. – Nowe oddziały to dla nas wielka pomoc. Do tej pory musieliśmy wozić dzieci do Kielc. Tu wszystko wygląda wspaniale. Jest dużo miejsca, pomieszczenia są przyjazne dla maluchów, są też fantastyczne zabawki. Jestem pod wielkim wrażeniem – mówiła pani Aleksandra, mama

jednego z dzieci, uczęszczających do piekoszowskiego żłobka.

Z kolei gmina Mniów realizuje projekt pn. „Tęczowa kraina”, dzięki czemu został utworzony klub dziecięcy (miniżłobek). Powstało w nim 16 miejsc opieki nad najmłodszymi dziećmi. Sale i pomieszczenia gospodarcze zostały wyposażone m.in. w zestawy mebli, zabawki, przewijaki, oraz sprzęt RTV.

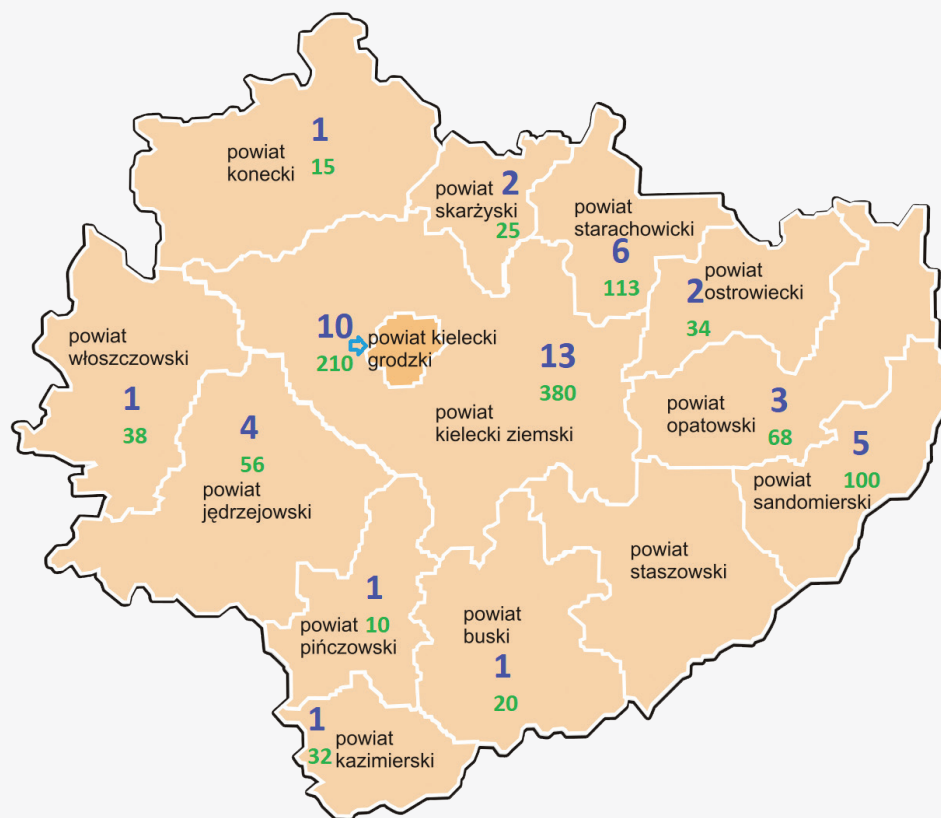
Nowy żłobek zostanie zbudowany także przez samorząd lokalny w Krasocinie w oparciu o rządowe środki. Natomiast fundusze unijne pozwolą na przeprowadze-

Dzięki unijnemu wsparciu mogliśmy utworzyć w regionie 1100 dodatkowych miejsc opieki na dziećmi – mówi Renata Janik, wicemarszałek województwa świętokrzyskiego

W latach 2014–2020 ze środków unijnych założono lub wsparto funkcjonowanie **50 żłobków i klubów dziecięcych w naszym regionie**. Umożliwiło to zorganizowanie opieki żłobkowej dla **1101 dzieci**. Mapa obrazuje liczbę „unijnych” żłobków oraz liczbę nowo utworzonych miejsc żłobkowych w poszczególnych powiatach regionu.

nie prac adaptacyjnych w obiekcie, a następnie sfinansowanie bieżącego funkcjonowania placówki. Będą w niej dostępne miejsca dla 38 maluchów. Podobnie w Działoszycach - budynek żłobka zostanie wzniesiony za pieniądze z Maluch+, a w ramach projektu realizowanego w ramach RPO gmina zakupi kompleksowe wyposażenie, potrzebne do jego uruchomienia, a następnie przez półtora roku będzie mogła finansować bieżące koszty funkcjonowania żłobka. Inny przykład, to projekt pn. „Publiczny Żłobek Samorządowy w Kazimierzy Wielkiej”, który przewiduje utworzenie 32 miejsc opieki nad maluchami. Będzie to druga taka placówka w powiecie kazimierskim. Do placówki zakupione zostaną meble, interaktywny zestaw multimedialny do zabawy i stymulacji rozwoju dzieci, sprzęt sanitarny, kuchenny, wyposażenie sal dla dzieci, zabawki oraz wózki. Maluchy będą miały zapewnione zajęcia dodatkowe, stymulujące ich rozwój. Np. zajęcia z jęz. angielskiego, prowadzone w formie zabaw i gier, przygotowują dzieci do efektywnej nauki tego języka w przyszłości.

– Żłobki, uruchamiane w ramach projektów RPOWŚ 2014–2020, dostosowane są do oczekiwań rodziców nie tylko jeśli chodzi o wysoką jakość opieki nad dziećmi, ale również czas otwarcia placówek, a więc od wczesnych godzin rannych do popołudniowych. – mówi Katarzyna Kubicka, dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w Urzędzie Marszałkowskim. - Jest to istotne dla tych rodziców, głównie mam, które chcą powrócić do pracy po urlopie macierzyńskim lub planują poszukiwanie zatrudnienia. Powstanie miejsc opieki nad dziećmi do 3 roku życia ma szczególne znaczenie również dla społeczności lokalnych z terenów wiejskich. Na tych obszarach projekty „żłobkowe” mają nierzadko charakter pionierski – w wielu gminach to właśnie dzięki funduszom unijnym powstają pierwsze w historii żłobki i kluby dziecięce.

Dorota Hlebicka-Józefowicz

Unia wspiera młodych fachowców

Blisko 11 tysięcy uczniów świętokrzyskich techników i szkół branżowych skorzystało dotychczas z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020. Młodzi ludzie mieli dodatkowe zajęcia pozalekcyjne oraz uczestniczyli w specjalistycznych kursach zawodowych, a część z nich odbyła płatne staże w firmach, zdobywając wiedzę, umiejętności oraz uprawnienia branżowe wysoko cenione przez pracodawców.

Łączna wartość wsparcia dla świętokrzyskiej edukacji zawodowej wyniosła jak dotąd ponad 124 mln zł. Ta kwota pozwoliła na realizację 107 projektów Regionalnego Programu Operacyjnego. – Z tych pieniędzy skorzystało już ponad 180 szkół branżowych i techników w całym województwie świętokrzyskim, kształcących młodzież w ważnych dla regionu specjalnościach – informuje wicemarszałek województwa świętokrzyskiego Renata Janik. – Szkoły wzbogaciły się o nowoczesne wyposażenie pracowni i warsztatów. Nowy sprzęt zastępuje wysłużone, wykorzystywane przez lata, często przestarzałe urządzenia. To pozwala szkołom na prowadzenie zajęć zgodnie ze standardami, w jakich działają współczesne firmy. Sprzęt kupowany za unijne fundusze to często urządzenia drogie, na które placówkom trudno byłoby znaleźć środki w ich własnych budżetach. Poza wyposażeniem, związanym z kierunkiem nauczania, popularnym zakupem są na przykład drukarki 3D wraz z oprogramowaniem i komputerami do ich sterowania.

Szkoły często kupują także drony, które wykorzystywane są dziś w wielu branżach, a liczba ich zastosowań cały czas rośnie.

Płatne staże zawodowe objęły dotychczas połowę uczestników projektów RPO, a więc ponad 5 tys. uczniów. – Udział w stażu to dla każdego ucznia możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego, a dla najlepszych to jednocześnie szansa na pracę – podkreśla dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego UMWS, Katarzyna Kubicka. – Nierzadko bowiem pracodawcy, u których uczniowie odbywają staże, proponują wybranym kandydatom stałe zatrudnienie.

Zajęcia i kursy specjalistyczne dla uczniów, prowadzone w projektach, wykraczają poza standardowe programy nauczania. W projekcie „Nowe trendy w gastronomii hotelowej” 100 uczniów kierunku gastronomicznego z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Kielcach nauczy się m. in. tajników regionalnej kuchni świętokrzyskiej, kuchni wegańskiej, a także sporządzania

Uczniowie kierunku gastronomicznego z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Kielcach przy ul. Langiewicza dzięki unijnemu wsparciu zdobywają wiedzę i umiejętności cenione na rynku pracy

potraw z owoców morza. Ponadto młodzież zapozna się z podstawami dietytyki i historią kuchni świętokrzyskiej. Projekt realizuje Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego.

Szkolenia mogą być także dostosowane do konkretnych oczekiwań lokalnych pracodawców. Na przykład w projekcie dla Techników nr 1 i nr 2 oraz Szkoły Branżowej I stopnia nr 1 w Starachowicach, który realizuje obecnie starachowicka Akademia Przedsiębiorczości w partnerstwie z Powiatem Starachowickim i Specjalną Strefą Ekonomiczną „Starachowice” S.A., zaplanowano m.in. kurs obsługi pojazdów hybrydowych. Zdobyte podczas takiego kursu umiejętności uczni-

wie starachowickich szkół będą mogli w całości wykorzystać, jeśli w przyszłości chcieliby zatrudnić się w fabryce autobusów firmy MAN, która jest największym pracodawcą w tym mieście.

Z projektów Regionalnego Programu Operacyjnego korzystają także nauczyciele i instruktorzy zawodu, kształcący młodzież w szkołach branżowych i technikumach. Już ponad 700 pedagogów zdobyło nowe umiejętności oraz uaktualniło wiedzę dzięki studiom podyplomowym, profesjonalnym kursom i zaawansowanym szkoleniom, związanym z nauczaniem przez nich przedmiotami.

Kamil Wojtczak

Renata Janik
wicemarszałek województwa świętokrzyskiego:

– Do końca 2020 roku Urząd Marszałkowski planuje zawarcie umów na dofinansowanie nowych projektów w ramach dwóch kolejnych konkursów Regionalnego Programu Operacyjnego, dotyczących edukacji zawodowej. Do szkół branżowych i techników z naszego regionu trafi ponad 6 mln zł unijnego wsparcia. Dzięki tym pieniądząm kolejni uczniowie skorzystają ze specjalistycznych kursów i szkoleń oraz wezmą udział w płatnych stażach u pracodawców.

Rok inny niż wszystkie

Rynek pracy to zwierciadło gospodarki. Niczym papierek lakmusowy pokazuje wszelkie wahania koniunktury, mające wpływ na zatrudnienie i jakość stosunków pracy. Pewne zjawiska gospodarcze da się przewidzieć, inne – spadają jak grom z jasnego nieba. Takim właśnie gromem jest tegoroczna pandemia. Wiele uwagi poświęcano w ostatnim czasie urzędowi pracy. Sporo mówiło się o potrzebie zmian, uelastycznienia oferty i menadżerskiego podejścia do obsługi rynku pracy. Pandemia koronawirusa pokazała, jak ważną funkcję społeczno-ekonomiczną pełnią wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy. Nie zaniedbując regularnych działań, stały się jednym z filarów kolejnych tzw. tarcz antykryzysowych.

Na temat walki z pandemią, związku tarcz antykryzysowych z funduszami europejskimi oraz planów na najbliższą przyszłość – rozmawiamy z Aleksandrą Marcinkowską, dyrektorką Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach:

Trudno wyobrazić sobie sytuację wielu firm w dobie pandemii, gdyby pomoc nie przyszła w porę...

To prawda. Wielu przedsiębiorców mówi wprost, że gdyby nie pomoc ze strony urzędu pracy, musieliby zawiesić lub zamknąć swoją działalność. Dla większości ludzi pandemia oznaczała nic innego, jak widmo bezrobocia i co za tym idzie – utraty środków do życia. Dzięki pełnej mobilizacji naszych urzędów błyskawicznie podjętym decyzjom, udało się szybko podjąć działania zapobiegawcze. Instytucje rynku pracy, w tym Wojewódzki Urząd Pracy, to jedne z trybów potężnej maszyny noszącej nazwę tarcza antykryzysowa, jednak w tym przypadku okazały się kluczowe, ponieważ docierają bezpośrednio do przedsiębiorców regionu świętokrzyskiego. W naszym województwie poprzez refundację części wynagrodzeń pracowników ochroniliśmy dotąd blisko 90 500 miejsc pracy. A to przecież nie wszystko...

Jaki był w tym udział środków z Unii Europejskiej?

Jedną z pierwszych decyzji Zarządu Województwa po wprowadzeniu stanu pandemii było przesunięcie znacznej części środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na przeciwdziałanie skutkom pandemii. W ramach działań WUP było to blisko 42 mln. zł. Dzięki temu Powiatowe Urzędy Pracy mogły refundować pracodawcom koszty wynagrodzeń pracowników, a osobom samozatrudnionym – dofinansowywać prowadzenie działalności gospodarczej w najtrud-

Aleksandra Marcinkowska,
dyrektorka Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach

niejszym okresie spadku obrotów. Do tego dołączyła kolejna pula ponad 31 mln. zł. pochodzących z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, którą otrzymaliśmy na wspieranie przedsiębiorców i pracowników do 30 roku życia. Na tym jednak nie koniec. Środki na wsparcie rynku pracy w dobie pandemii pochodzą również z Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Do chwili obecnej świętokrzyskie PUP-y udzieliły blisko 51 tys. umarzalnych pożyczek przedsiębiorcom notującym spadek obrotów, a Wojewódzki Urząd Pracy wypłacił 1235 pracodawcom środki w wysokości prawie 190 milionów złotych. Dodam tylko, że proces pomocy jest w toku, a kolejne wnioski są przez nas obsługiwane na bieżąco.

Już na początku nowego roku wystartują tak potrzebne obecnie projekty szkoleniowo-stażowe skierowane do osób pozostających bez pracy, które ukończyły 30-sty rok życia

Z pewnością taka skala działań wymagała zmian organizacyjnych. Co w tej sytuacji z realizacją „standardowych” działań Urzędu ?

Pandemia i tarcza antykryzysowa nie zwolniła nas z obowiązku realizacji dotychczasowych działań w ramach regionalnej polityki rynku pracy. Choć znaczna część pracowników została oddelegowana do obsługi tarczy, nie możemy sobie pozwolić na żadne opóźnienia w bieżącej działalności urzędu. Pełnimy ważną rolę w zakresie m.in. koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, co ma olbrzymie znaczenie dla osób powracających z zagranicy, prowadzimy Rejestr Agencji Zatrudnienia i Instytucji Szkoleniowych, na bieżąco realizujemy działania w zakresie doradztwa i planowania kariery zawodowej, które są bardzo ważne zwłaszcza dla młodzieży. Sporo dzieje się obecnie również w zakresie realizacji programów unijnych.

To bardzo ważne zwłaszcza dla tych, którzy utracili zatrudnienie w efekcie pandemii. Co Wojewódzki Urząd Pracy może im zaproponować?

Obecnie finalizujemy procedurę konkursową w ramach Działania 10.2. RPOWŚ, dzięki czemu już na początku nowego roku wystartują tak potrzebne obecnie projekty

szkoleniowo-stażowe skierowane do osób pozostających bez pracy, które ukończyły 30. rok życia. Z programu skorzysta co najmniej 1365 osób, w tym 1200 bezrobotnych oraz 165 biernych zawodowo. Należy również przyjąć, że 30% uczestników projektu będą stanowić osoby, które utraciły zatrudnienie po 1 marca 2020 r. na skutek pandemii.

Drugą pulę projektów, które rozstrzygniemy już wkrótce stanowić będą konkursy w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój dedykowanego osobom do 30. roku życia. Do realizacji projektów zostaną wybrane instytucje oferujące najwyższej jakości formy aktywizacji bezrobotnych w tym: szkolenia i kursy w zawodach poszukiwanych przez pracodawców. Wiedzę zdobytą podczas szkolenia będzie można ugruntować w praktyce, odbywając staż u pracodawcy. Trwa druga fala pandemii, wiele branż przeżywa trudności ekonomiczne wynikające z obostrzeń i izolacji. Jeżeli pracownicy staną wobec perspektywy zmiany kwalifikacji i zdobycia nowego zawodu – te projekty to właśnie oferta dla nich.

Dziękuję za rozmowę.

Paweł Lulek

Zapytaj o Fundusze Europejskie

Wszyscy zainteresowani zdobyciem unijnego dofinansowania mogą skorzystać z fachowej i bezpłatnej pomocy pracowników Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich, które w naszym województwie mieszczą się w Kielcach, Skarżysku-Kamiennej i Sandomierzu.

W tym numerze biuletynu na pytania odpowiada Anna Aksamit z Głównego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Kielcach.

Podnoszenie kompetencji przez pracowników ma ogromne znaczenie dla przedsiębiorstwa. Czy jest możliwość otrzymania dofinansowania na kursy, szkolenia i studia podyplomowe z funduszy Unii Europejskiej?

Rozwój gospodarczy oraz wzrost przedsiębiorczości w krajach UE są mocno wspierane środkami unijnymi. Podobnie, jak pracownicy, którzy chcą podnosić swoje umiejętności zawodowe. Zdolność załogi do tworzenia innowacji oraz projektowania i wdrażania długofalowych zmian w firmie są ważnym źródłem jej przewagi konkurencyjnej. Zarówno Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 jak i Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 stwarzają możliwości finansowania takich działań.

Na co można otrzymać wsparcie?

Wsparcie dotyczy dofinansowania kosztów realizacji usług rozwojowych mających na celu nabycie, potwierdzenie lub wzrost wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych przedsiębiorców i ich pracowników. Firmy mogą otrzymać dofinansowanie np. na doradztwo biznesowe, mentoring, asystę w prowadzeniu działalności gospodarczej, pracownicy zaś na ogólne i specjalistyczne szkolenia czy studia podyplomowe.

Gdzie szukać kursów, szkoleń i studiów podyplomowych, na które można otrzymać dofinansowanie?

Wnioskodawcy otrzymają wsparcie, jeżeli dana usługa będzie realizowana przez firmy zarejestrowane na platformie Baza Usług Rozwojowych, na której zamieszczono bezpłatny zbiór szkoleń, e-learningu, doradztwa, coachingu, czy studiów podyplomowych. Baza to projekt Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, dostępna jest pod adresem: www.uslugirozwojowe.parp.gov.pl.

Gdzie składać wnioski?

W ramach RPOWŚ Działanie 10.5. „Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian” realizowany jest projekt pod nazwą „Kadry dla biznesu – dofinansowanie usług rozwojowych dla MMŚP”. Operatorami dotacji są Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o. oraz Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa w Kielcach. Na stronach projektu znajdują się dokumenty do pobrania, które przygotowujemy i wysyłamy na adresy mailowe podane w kontaktach.

W przypadku dofinansowań z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020 sytuacja wygląda inaczej. Podmioty wyłonione przez PARP są operatorami dotacji i odpowiadają za konkretną branżę w zakresie podnoszenia kompetencji. Dofinansowanie mogą otrzymać przedsiębiorstwa, które działają wyłącznie w branżach w 17 sektorach: budowlanym, finansowym, IT, motoryzacyjnym, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, przemysłu mody i innowacyjnych tekstyliów, turystycznym, odzysku materiałowego surowców, żywności wysokiej jakości, nowoczesnych usług biznesowych, komunikacji marketingowej, telekomunikacji, gospodarki wodno-ściekowej i rekultywacji, chemicznym, przemysłu lotniczo-kosmicznego, kompetencji w handlu, usług rozwojowych. Na stronie PARP znajdują się dane kontaktowe do operatorów oraz formularz rejestracyjny.

Kto może skorzystać ze wsparcia?

Wsparcie skierowane jest do mikro, małych, średnich przedsiębiorców oraz ich pracowników, posiadających siedzibę lub jednostkę organizacyjną na terenie województwa świętokrzyskiego. Szczególną preferencją objęte są osoby pow. 50 roku życia i osoby o niskich kwalifikacjach. Operatorzy projektu PARP „Kompetencje dla sektorów” mogą objąć wsparciem także duże przedsiębiorstwa, jednak nie wszystkie sektory branż będą mogły otrzymać dotacje. Szczegóły zawsze podawane są w dokumentacji naboru. Ten projekt obejmuje swym zasięgiem przedsiębiorców z terenu całego kraju.

W jakiej wysokości i formie można otrzymać dofinansowanie?

W przypadku usług rozwojowych obowiązuje zasada refundacji wydatków. Przedsiębiorca sam płaci za usługę, a po jej zakończeniu może oczekiwać zwrotu części poniesionych wydatków. Dokumentem zapewniającym refundację jest umowa o dofinansowanie zawarta z danym operatorem oraz dokument poświadczający poniesienie kosztów danej usługi. Dofinansowanie do szkoleń nie jest jednakowe dla każdej firmy, nawet w przypadku korzystania z takiej samej usługi szkoleniowej czy doradczej. Wysokość udzielanej pomocy finansowej jest bowiem uzależniona od wielkości danej firmy. Poziom dofinansowania w zależności od podmiotu korzystającego może wynieść maksymalnie do 80 proc.

Zapraszamy do naszych punktów informacyjnych

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich

ul. Św. Leonarda 1, 25-311 Kielce
pn. 8.00–18.00
wt.–pt. 8.00–16.00
tel. 41 343 22 95, 41 340 30 25, 41 301 01 18
e-mail: GPI@sejmik.kielce.pl
bezpłatna infolinia: 800 800 440

Lokalny Punkt Informacyjny w Sandomierzu

ul. Mickiewicza 34, 27-600 Sandomierz
pn. 7.30–17.30
wt.–pt. 7.30–15.30
tel. 15 832 33 54, 15 864 20 74

Lokalny Punkt Informacyjny w Skarżysku-Kamiennej

al. Piłsudskiego 36, 26-110 Skarżysko-Kamienna
pn. 8.00–18.00
wt.–pt. 8.00–16.00
tel. 41 378 12 06, 41 370 97 17

Więcej na:

www.rpo-swietokrzyskie.pl

<https://www.facebook.com/RPOWS/>

Rzeczpospolita
Polska

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

